

Heftig havabbor

Havabboren er tilbake! Fangstene i 2018 var svært positive. Etter noen magre år, oppdager stadig flere hvilket adrenalin-rush disse fiskene byr på – dersom du klarer å lure dem. Start forberedelsene nå.

For Russel Jacobsen er havabbor den ultimate lykke.

En magisk morgen på jakt etter havabbor.

Ta en ferieuke i september. Da er fisket på sitt beste.

Russell Jacobsen har jaktet havabbor siden 2008. Havabboren trives i områder med kupert bunn og hvor det er kort vei fra grunt til dypt vann.

JAKT & FISKE
AV MORTEN HARANGEN

– Når vanntemperaturen passerer 15 – 16 grader, kommer havabbor-feberen. Jeg kjenner i hele kroppen at da må jeg ut med stanga. Ut til godplassene, hvor magien skjer, og se om de har kommet.

Russell Jacobsen er hekta på havabbor. Fra stuevindue på Ringshaug i Tønsberg ser 55-åringen ned på sjøen. Han kjenner hver bukt, hver odde og hver strøm. I løpet av ti år med fokus på fluefiske etter havabbor, har han lært mye om det som er et relativt nytt bekjentskap langs norskekysten.

– Jeg glemmer aldri den første sesongen jeg fisket havabbor. Det var Runar Kabbe som hadde tipset meg om arten, og om at sesongen i sjøen var langt fra over når varmen kom. Den sommeren, i 2008, ble det tatt omtrent 20 stykker, flere av respektabelt kaliber.

Jacobsen var frelst. Han forsto at Vestfold-skjærgården har atskillig mer enn sjørret og makrell å by på, og brukte siden atskillige timer på å forstå havabboren, når og hvor den kunne dukke opp, fiskens atferd og ikke minst hvordan den kunne overlistes. Tips han gjerne deler med andre som er nysgjerrige på disse kraftpluggene.

Morgenfrisk

Sommeren 2018 var ekstremt tørr i Sør-Norge. Det var krise i landbruket, skogbrannene herjet og i lakseelvene var det knapt vann. Bryggeriene, turistene og havabborfiskerne, derimot, klagde ikke.

– Havabborfisket begynner når sjørretfisket er på hell. Når varmen kommer, trekker de inn mot grunnere områder for å spise småfisk, reker og krabber. Min erfaring er at havabbor

gjærne biter når det er stille, at det ikke er en krusning på overflaten gjør ikke noe. Det er en skikkelig godværsfisk, men det gjelder å være tidlig oppe. Flua bør være i vannet i det morgenlyset kommer, forteller Jacobsen.

Forholdene i fjor sommer var med andre ord svært gunstige.

September best

– Det ble mange turer. Jeg har en liten skjærgårdsjeep, og i motsetning til mange andre, liker jeg å kaste fra båt. Da dekker jeg et større område enn om jeg vader. Det ble 25 havabbor før sesongen var over, forteller han, og røper den beste måneden for å jakte denne arten:

– September er måneden som peker seg ut. Jeg vet ikke hvorfor, men om man har lyst på gode havabbor-opplevelser, er det ikke dumt å ta en ferieuke da.

Viktig prosjekt

Havabbor er en relativt nyetablert art i Norge. Går vi 30 – 40 år tilbake i tid, var arten regnet som en uvanlig sommergjest langs norskekysten, men på slutten av 1980-årene begynte rapportene om jevnlige fangster å dukke opp.

Spørsmålene blant de første som fisket spesifikt etter havabbor i Norge var mange. Hvor kom den fra? Hvor utbredt er den? Hva spiser havabbor? Hvor raskt vokser de?

Takket være et omfattende havabborprosjekt, basert på innsendte fangstrapporter og skjellprøver, har vi i dag mer kunnskap om arten.

Varmere vann

– Vi har mottatt fangstrapporter fra hele landet. Fra Iddefjorden på grensen mot Sverige, fra begge sider av Oslofjorden, på Sørlandet er det

Gaylord Fucker. Havabbor-favoritten til Russell Jacobsen.

Havabboren liker en god munnfull – og gjerne litt skarpe farger og bling.

FOTO: RUSSELL JACOBSEN

tatt mye fisk, langs kysten på Vestlandet og Trøndelag, og videre helt opp til Finnmark, har vi registrert havabbor. Så man kan trygt slå fast at arten har etablert seg i Norge, sier professor ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), Thronnd Haugen.

Han er sentral i havabborprosjektet sammen med kollega, førsteamanuensis Jonathan Colman ved NMBU og Johannes Holmen i Norges forskningsråd. De mener stigende havtemperaturer er blant de viktigste årsakene til at havabboren nå later til å trives i Norge.

– De samme fangstrapportene, og egne erfaringer, viser at arten i hovedsak fanges i sommerhalvåret, men at det også tas enkelte individer om vinteren, slår de fast. Nettopp det

fikk en havabborfisker på Vestlandet bekreftet for drøyt tre år siden.

Storfisk i vest

Nyttårsfyrvakeriet hadde knapt sloknet, da Øystein Rossebø fra Rogaland i januar 2015 fikk kontakt med det som viste seg å være en ordentlig stor havabbor. I snøbyger og fire grader kaldt vann, lot fisken seg friste av en ti centimeter lang mudzonker. – Hogget var knallhardt og fighten sinnssyk, selv om de lange utrasene uteble, fortalte Rossebø til nettstedet Hooked. Da fisken omsider gled inn i håven, ble den veid til imponerende 5,5 kilo, før den fikk returnere ut i dypet.

Vestlandet later til å være en god destinasjon for alle som drømmer om stor havabbor.

Jaget makrell

I fjor sommer landet Alexander Fredagsvik og Kjetil Hovda seks havabbor fra 3,9 til 5,6 kilo i løpet av to og en halv time. I tillegg mistet gutta tre fisk og observerte et 50-talls jagende individer.

– Forholdene virket fine, med sørlig vind og stigende sjø mot kvelden. Men det vi hadde i vente hadde vi aldri forestilt oss, forteller de, og beskriver etegildet som åpenbarte seg kun noen meter fra land:

– Havabboren hadde presset makrellen opp mot grunna, og det var et fråtseri uten like. Vi havnet rett og slett midt i det, men det skal sies at det ligger en del fisketimer og ikke minst mange år med utforskning bak denne opplevelsen, fortalte de til nettstedet.

Havabboren er en kraftplugg som byr på en heftig fight! Fisken er gjerne i bittet på morgenen og kvelden.

Kupert bunn

Som med alle typer fisk, varierer også havabborbestanden fra år til år. Russell Jacobsen forteller at årene 2013, 2014 og 2015 var frustrerende dårlige i Oslofjorden. Han fikk knapt en havabbor. Siden har imidlertid utviklingen vært positiv, mye takket være en sterk 2014-årsklasse, og det har blitt atskillige turer til godplassene.

– Det jeg ser etter er områder med en kupert bunn, hvor det er kort vei fra grunt til dypt vann. Der trives havabboren godt, men det er sjelden vi ser den jakte nær overflaten. Dessverre, for det er virkelig et heftig skue, forteller Jacobsen.

Ned med flua

Han anbefaler å fiske relativt dypt – fra 2,5 til 3,5 meter – og sørge for at havabboren ikke kan unngå å legge merke til flua.

– Gi flua tid til å synke og trekk den inn, kjapt og brutalt. Forsøk å trigge fisken til å hogge, gjør den nysgjerrig, sulten eller forbanna. Stryker flua langs bunnen, gjør det ikke noe.

Tvert imot. Da kan det fort smelle og moroa er i gang, fortsetter 55-åringen, og blir myk i røsten.

– Havabboren er rå! Den er som en trimma sjørørret, som forsøker å dra stanga ut av hendene dine. Den søker ned, hopper ikke, og en fisk på sju, åtte hekto er like sprek som en sjørørret på 1,5 kilo. Dessuten er havabboren jævlig smart, og den har alltid krefter til et siste utras. Et vanvittig adrenalin-rush.

Jacobsens største havabbor i Norge, tatt i Tønsberg-skjærgården, veide 2,6 kilo. Gjennomsnittet på fiskene han tok i fjor, lå på rundt kiloen. Alle ble satt pent tilbake. På de årlige turene til havabborparadisene i USA, derimot, har han tatt flere individer på mellom 10 og 12 kilo!

Oransje eller rosa?

Hvilke fluer liker havabboren? Spør ti ulike fiskere og du får trolig åtte, ni ulike svar. Kanskje til og med ti.

– Det finnes ikke noen fasit. Min påstand er at havabboren ikke er så kresen, men at den liker en god

“
**Havabboren er rå!
Den er som en trimma
sjørørret.**

munfull og fluer med litt skarpe farger. Da jeg begynte å fiske havabbor i 2008, brukte alle en hvit og oransje jiggy. Ferdig med det. Men det som er viktig, er at du har troen på flua – enten det er en jiggy, flatwing, clouser eller deceiver – og fisker den riktig, sier Jacobsen.

Selv har han lurt havabbor på de fleste varianter, inkludert sjørørret-klassikere som *pattegrisen*. Favoritten er imidlertid en clouser som får Bobbysocks til å blekne: Den passe sjarmerende Gaylord Fucker.

– Hehe, ja, det er en pimpa clouser, med rosa og hvit bucktail, pluss fem, seks flash-tråder. Den funker som bare det. Det gjelder å være kreativ, avslutter den erfarne havabborfiskeren.

PS! Når du trekker inn flua mot land eller båt, er det lurt å ikke løfte den opp og ut av vannet for tidlig. Havabboren kan hogge *helt* inne i strandkanten eller ved båtripa.

En havabbor tatt i indre Oslofjord, settes pent tilbake.

FOTO: JONATHAN E. COLMAN

FAKTA

Havabbor-prosjektet trenger din hjelp!

Havabborprosjektet vil sette stor pris på å få skjellprøver og fangstdata, dersom du får en havabbor. Dataene gir viktig kunnskap om havabborens vekst og tilstand i norsk farvann.

- ▶ Ta skjellene fra området ved tuppen av brystfinna.
- ▶ Skyv dem av med f.eks. en spiss saks eller kniv.
- ▶ 3–5 skjell holder.
- ▶ Send skjellene i en papirkonvolutt, IKKE i plastpose!
- ▶ Ønsket informasjon er fangstdato og -sted (ev. koordinater), lengde og kjønn, samt din e-post-adresse og/eller telefonnummer.
- ▶ Send det hele til Thrond Haugen, NMBU-MINA, Postboks 5003, 1432 Ås.

Som takk for hjelpen får du informasjon om din fisks alder og om hvordan den har vokst gjennom livet.

Havabbor

Havabbor (*Dicentrarchus labrax*) er langstrakt fisk som minner litt om gjørs. Den har to korte ryggfinner: Den fremre har 7–9 piggstråler og den bakre én piggstråle og 12–13 bløtstråler. Arten kan bli opptil 100 cm lang og 9 kg, men fisk lengre enn 60 cm er uvanlig.

Havabbor er en stimfisk som lever i grunne kystfarvann. Den oppholder seg ofte i elvemunninger og vandrer av og til opp i ferskvann. Havabboren spiser alt, men i fisk som er undersøkt i Norge, har man funnet mye brisling, sild (tobis), små makrell og krabber. Utbredelsen strekker seg fra Norge og De britiske øyer til Marokko, Senegal og Kanariøyene. Den er også vanlig i Middelhavet og Svartehavet.

(Kilde: Wikipedia og havabborprosjektet)

Havabbor på rundt kiloen er ganske vanlig i Oslofjorden.

FOTO: RUSSELL JACOBSEN